

варварщината, дѣто неможажъ ёще да отдадѣтъ величіето освѣтъ въ славата на оржіята, въ опустошеніето на народытъ, въ грабежа, въ разрушеніето, въ разорѣніето. Неговата исторія може, въ нѣкои обстоятелства, да допълни тѣзи на сичкытъ варварскы герои, които сж са прославили съ разореніето на Римската имперія, съ злочестината на чловѣчеството. Същытъ нравы, сжщытъ желанія и намѣренія, сжщытъ презрѣнія на уморяванъето, на трудовытъ, на смъртъта; варвары, които са съедняватъ съ други варвары; прѣдатели които, каквото бѣженецытъ Калокиросъ, пожъртвуватъ своето отечество за тѣхнытъ честолюбивы замыслы (плано-ве) и които улесняватъ успѣхытъ на тѣзи завоеватели безъ искусство, но дарены съ храбрость, които командуватъ на войскы безъ дисциплина, но безъ страхъ и почти безъ нужды; военачелници и люты ратници, на които храбростьта е толкозъ по-страшна, колкото не си щадѣтъ живота, и нѣматъ да изгубѣтъ никое отъ тѣзи излишества които сж станижли потрѣбны на отпуснатытъ народы, и по-сжжны за тѣхъ отъ самыя животъ; таквази е картината на завоевателитѣ варвары и на тѣхнытъ успѣхы.

« Тѣй то, една черта отъ частната исторія, добръ разсѣдена, скратява много време отъ изучаванъето на Всеобщата исторія; тѣй то, отъ единъ само фактъ ный можемъ да извлѣчемъ сичкото ученіе, което быхмы придобили отъ множество други подобны факты. И най-подиръ, тѣй пакъ, като правимъ общы въззрѣнія върху малко едно число черты отъ исторіята на единъ чловѣкъ, ный можемъ да научимъ по-много въ нѣколко часове; а като са тваримъ хладнокрѣвно съ безчетъ подробности, ный не можемъ да извлечемъ никакъвъ резултатъ ⁽¹⁶⁾. »

(16) Histoire de Russie et des principales nations de